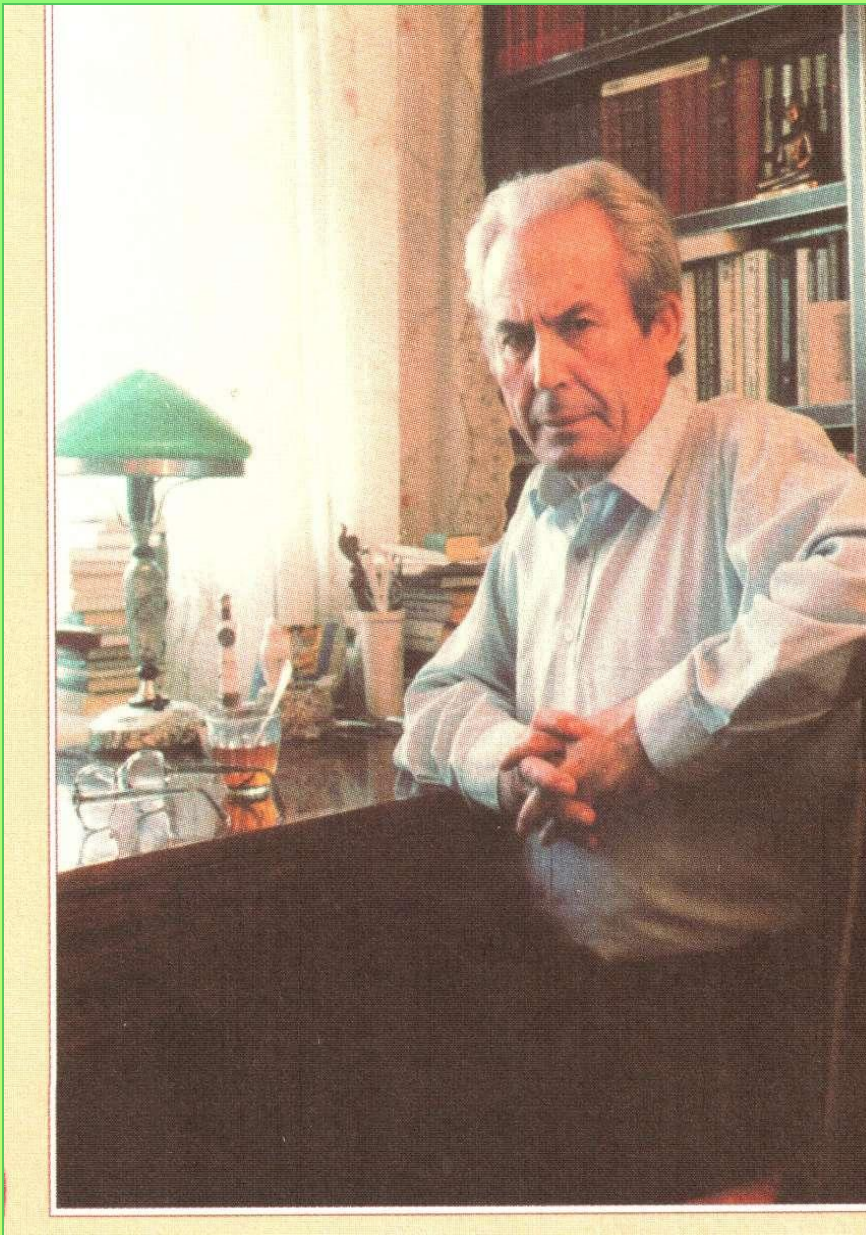

Татарстан Республикасы Түбән Кама шәһәре
аерым фәннәрне тирәнтен өйрәнүче
гомуми урта белем бирүче 5 нче мәктәбе

**МӨХӘММӘТ
МӘҤДИЕВНЕҢ
«ФРОНТОВИКЛАР»
ӘСӘРЕНДӘ
ФРАЗЕОЛОГИЗМНАР**

**Төзүче: Әхмәтгалимова Илүзә
9 “А” сыйныфы укучысы**

КАЙБЕР КЕШЕЛЭР ДӨНЬЯДАН
КИТКЭНДЭ ҮЗЛЭРЕ БЕЛЭН
БӨТӨН БЕР ХАЛЭТ- ЯШӨЕШНЕ
АЛЫП КИТЭЛЭР, УЛ КЕШЕ
ЯШӨГЭН ТИРЭЛЕК ОЗАК ЕЛЛАР
БУЕНА ЯТИМ КАЛА
МӨХЭММЭТ МӨҢДИЕВ.

**ПРОЕКТНЫҢ ПРОБЛЕМАСЫ: РУС МӘКТӘПЛӘРЕНДӘ
УКУЧЫ ТАТАР БАЛАЛАРЫ ӨЧЕН ЧЫГАРЫЛГАН
ДӘРЕСЛЕКЛӘРДӘ ТАТАР ЯЗУЧЫЛАРЫНЫҢ ИЖАТ
ҮРНӘКЛӘРЕ АЗ КҮЛӘМДӘ ӨЙРӘНЕЛҮ.**

МАКСАТ:

**МӨХӘММӘТ МӘҢДИЕВНЕҢ «ФРОНТОВИКЛАР»
ӘСӘРЕНДӘ ФРАЗЕОЛОГИЗМНАРНЫҢ ЭЧКЕ МӘГЪНӘСЕН,
СТИЛИСТИК КУЛЛАНЫЛЫШЫН, ОБРАЗ ТУДЫРУ
ҮЗЕНЧӨЛЕГЕН КҮРСӘТҮ.**

БУРЫЧЛАР :

- М. МӘҢДИЕВНЕҢ ИЖАТЫНА КАГЫЛЫШЛЫ
ЧЫГАНАКЛАРНЫ ӨЙРӘНҮ, ӘСӘРЛӘРЕНЕҢ ИДЕЯ-ЭСТЕТИК
КЫЙММӘТЕН АЧЫКЛАУ, ЯЗУЧЫНЫҢ ӘСӘРЕН ИГЪТИБАР
БЕЛӘН УКЫП ЧЫГУ;
- ФРАЗЕОЛОГИК ӘЙТЕЛМӘЛӘР ТУРЫНДАГЫ ТЕОРЕТИК
МАТЕРИАЛНЫ ӨЙРӘНҮ, «ФРОНТОВИКЛАР» ӘСӘРЕНДӘ
КУЛЛАНЫЛГАН ФРАЗЕОЛОГИК БЕРӘМЛЕКЛӘРНЕ ТУПЛАУ
ҺӘМ АНАЛИЗЛАУ.

ФӘННИ ЭШНЕҢ ОБЪЕКТЫ:
ЯЗУЧЫ М. МӘҢДИЕВНЕҢ «ФРОНТОВИКЛАР»
ӘСӘРЕНДӘГЕ ФРАЗЕОЛОГИЗМНАРНЫ АНАЛИЗЛАУ.

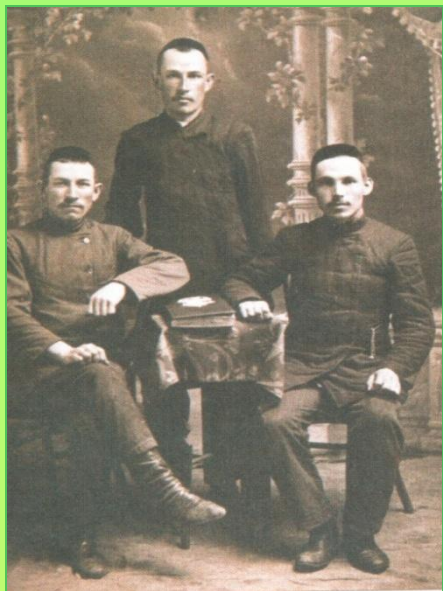
ФӘННИ ЭШНЕҢ ПРАКТИК ӘҢӘМИЯТЕ:
УКУЧЫЛАРГА, СТУДЕНТЛАРГА, УКУТУЧЫЛАРГА
КУЛЛАНУ ӨЧЕН ЯРДӘМЛЕК БУЛА АЛУЫ.

М.МӘҢДИЕВНІҢ ТОРМЫШ ЮЛЫ

**М МӘҤДИЕВ 1930 ЕЛНЫҢ 1 ДЕКАБЕРЕНДӘ ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА РАЙОНЫ ГӨБЕРЧӘК АВЫЛЫНДА ЖИДЕНЧЕ БАЛА БУЛЫП,
ДӨНЬЯГА КИЛӘ.**

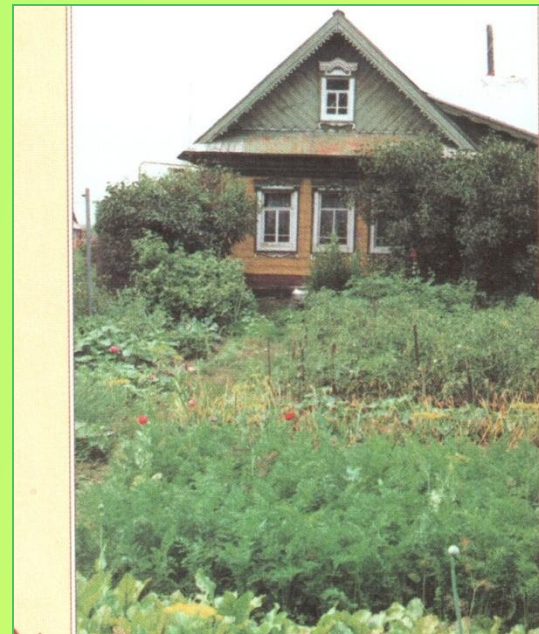
**ӘТИСЕ 1918 ЕЛГА КАДӘР МУЛЛА, 1930 ЕЛГА КАДӘР АВЫЛ
МӨГАЛЛИМЕ БУЛЫП ӘШЛИ. 1938 НЧЕ ЕЛДА “ХАЛЫК ДОШМАНЫ”
ДИП АТЫП ҮТЕРЕЛӘ.**

**ФОТОСУРӘТТӘ УҢНАН БЕРЕНЧЕСЕ-
ЯЗУЧЫНЫҢ ӘТИСЕ**

**МӨХӘММӘТ ӘНИСЕ ҺӘМ
ТУГАННАРЫ БЕЛӘН**

**БУ ӨЙ - АНЫҢ ТУГАН ЙОРТЫ.
УЛ 1916 НЧЫ ЕЛДА САЛЫНГАН.**

**ЯЗУЧЫ ХАТЫНЫ ЛИЛИЯ
БЕЛӘН**

**ЯЗГЫ ДЕМОНСТРАЦИЯ. ЯЗУЧЫ
ХАТЫНЫ ЛИЛИЯ ҺӘМ КЫЗЫ ГӘҮҢӘР
БЕЛӘН**

МӨХӘММӘТ МӘҺДИЕВ ХАТЫНЫ ҺӘМ БАЛАЛАРЫ БЕЛӘН

МӨҢӘММӘТ МӨҢДИЕВНЕН ИЖАТЫ

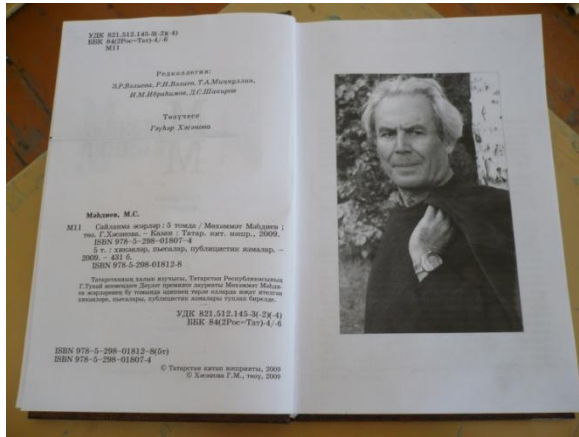
ЯЗУЧЫНЫҢ "ФРОНТОВИКЛАР", "КАЗ КАНАТЛАРЫ",
„МӨҢГЕЛЕК ЯЗ" РОМАННАРЫ, "БЕЗ- КЫРЫК БЕРЕНЧЕ
ЕЛ БАЛАЛАРЫ", " УТ ЧӨЧӨГЕ", "ТОРНАЛАР ТӨШКӨН
ЖИРДӘ", "КЕШЕ КИТӨ- ЖЫРЫ КАЛА" ПОВЕСТЬЛАРЫ
АНЫ ҮЗЕНЧӨЛЕКЛЕ ҺӘМ ТАЛАНТЛЫ ПРОЗАИК ИТЕП
ТАНЫТТЫ.

М.МӘҢДИЕВНЕҢ БАРЛЫК ӘСӘРЛӘРЕ ДӘ ХАЛЫК ЖЫРЛАРЫ БЕЛӘН СУГАРЫЛГАН. АЛАР БЕЗНЕҢ РУХИ МИРАСЫБЫЗ, РУХИ ЯДКАРЕБЕЗ БУЛЫП , КИТАП БИТЛӘРЕНӘ КЕРЕП КАЛГАННАР. УЛ МИЛЛИ ЙӨЗЕБЕЗНЕ АЧУЧЫ БУ МАТУРЛЫКЛАРНЫ САКЛАП КАЛЫРГА , АНЫ ҺӘР КИТАП УКУЧЫНЫҢ КУҢЕЛ ТҮРЕНӘ ЖИТКЕРЕРГӘ ТЫРЫША.

М.МӘҢДИЕВ ӘСӘРЛӘРЕНДӘ ТУГАН ХАЛКЫБЫЗНЫҢ БЕТМӘС-ТӨКӘНМӘС РУХИ МӨЛКӘТЕ ТӘҢКӘЛӘП-ЖАЙЛАП САЛЫНЫП КУЕЛГАН. БУ ОЛЫ ИЖАТКА СОКЛАНМЫЙ МӨМКИН ТҮГЕЛ.

Хезмәтне язу барышында кулланылган әдәбият

Әсәрдәге фразеологизмнарға мисаллар:

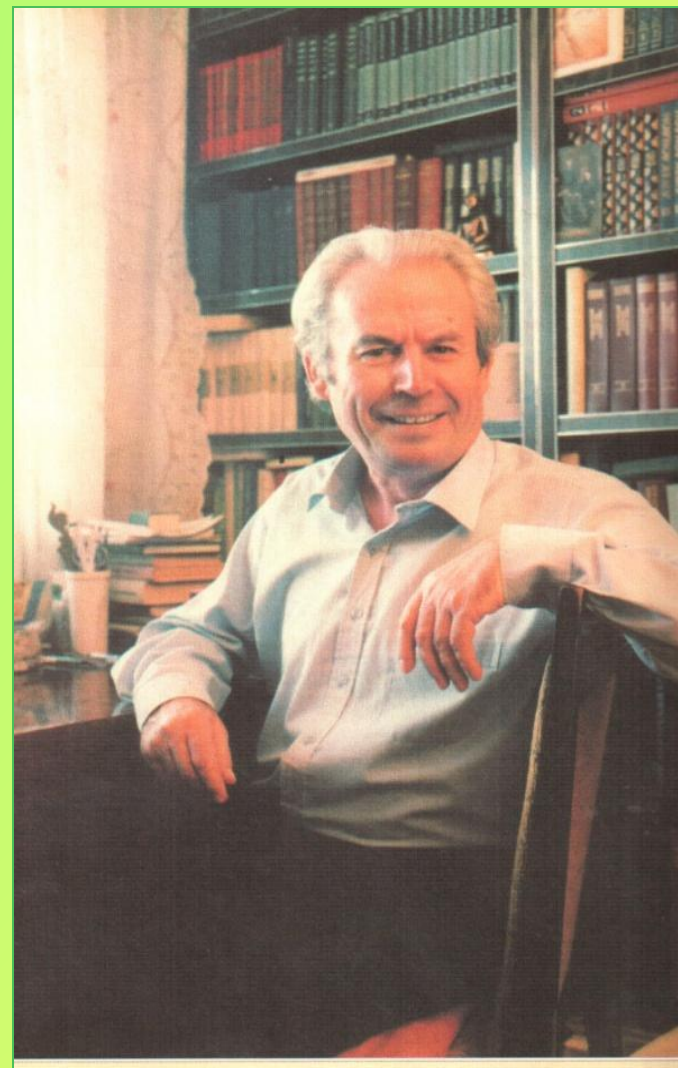
- Бездә ике кешенең берсе-фронтоник.
Баскан җирдән ут чыгаралар.
- Менә сездәй укыган кеше белән бер утыру – бер гомер.
- Син учуный шул, безнең кара баш белән сөйләшүе сиңа ике тиен бер акча.
- Дөнъяда укытучыныкы кадәр берәүнең дә җанында казынмыйлар.
- Сугыш кешеләрнең тормышын җимергән, чыгырыннан чыгарган.

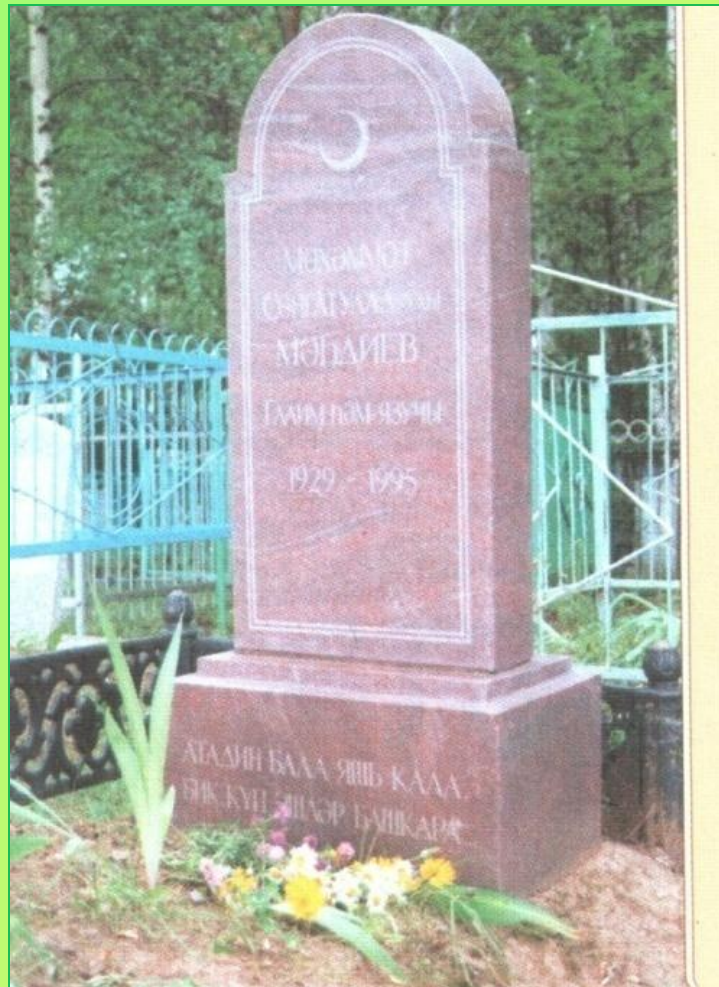
Әсәрдәге фразеологизмнарның тәркемчәләре

- 1) фразеологик ныгымалар
- 2) фразеологик берәмлекләр
- 3) фразеологик тезмәләр
- 4) әйтем белән мәкаль
арасында тора торган арадаш
төрләр

МӘҢДИЕВ ТЕЛЕ -МИЛЛИ
БАЙЛЫГЫБЫЗ. АНЫҢ СУРӘТЛӘУ
ЧАРАЛАРЫНЫҢ ПАЛИТРАСЫ, ТЕЛ
БИЗӘКЛӘРЕ БЕЛӘН
КАБАТЛАНМАС ВӘ ТУТЫКМАС
КӨЗГЕБЕЗ ТҮГЕЛМЕ?
АНЫҢ ТЕЛЕ - ИЛҘАМ
ШАКИРОВНЫҢ МӘШЪГУР
ТАВЫШЫ, РӨСТӘМ ЯХИННЫҢ
МУЗЫКАЛЬ ФАНТАЗИЯСЕ КЕБЕК
СИРӘК ОЧРЫЙ ТОРГАН МИЛЛИ
БАЙЛЫГЫБЫЗ.

ЯЗУЧИ МӨХӘММӘТ МӘҢДИЕВНӘҢ КАБЕР ТАШЫ

**ИГЪТИБАРЫГЫЗ
ӨЧЕН
ЗУР РӘХМӘТ!**